

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ КАНАДИ В УМОВАХ БАГАТОКУЛЬТУРНОЇ СПІЛЬНОТИ

Оксана Максименко, к.пед.н., доцент

Інститут педагогіки НАПН України

м. Київ, Україна

Метою роботи визначено вивчення особливостей освітньої децентралізації Канади в умовах багатокультурного суспільства країни за сучасних реалій демократичного розвитку світу.

З'ясовано, що освітня децентралізація Канади вибудовується на основі демократичних засад розвитку суспільства у сучасному розмінні перебігу цього процесу та з урахуванням історичних, мовних, національних особливостей держави. Витоками децентралізації освіти Г. С. Хей (Gordon C. Hay) вбачає власне настрої суспільства Канади, у якому значного зростання набули незадоволення централізованою владою та відцентрові сепаратистські настрої у регіонах, а також невдоволення корінних народів. Процеси децентралізації посилювалися через підвищення недовіри до владної політики, а також поширення думки серед населення щодо нагальності підвищення ролі місцевої спільноти у функціях контролю та співпраці, фіксації досягнень, що також сприяло просуванню змін в освіті (Hay, 1980).

Значному розвитку процесів децентралізації в освіті сприяло схвалення Конституційного акту (23 стаття, 1982 р.), що врівноважив освітні права мов меншин щодо англійської, французької у початковій та середній школі (Pirnal, 2014).

Розглянуто, що структурно децентралізація освіти Канади втілюється за територіальним принципом: кожну провінцію чи територію очолює департамент або Міністерства освіти чи очільник – міністр освіти. Їх повноваженнями є планування, фінанси, розробка навчальних програм, а також оцінювання засвоєних знань. Міністри освіти є членами Ради міністрів освіти Канади (РМОК). Остання є координатором зовнішньої та внутрішньої діяльності, а саме:

- «забезпечує лідерство в освіті на канадському та міжнародному рівнях і сприяє здійсненню виключної юрисдикції провінцій і територій в освіті»,
- об'єднує кожну з провінцій і територій з ініціатив, що включають вміння та оцінювання компетенцій, розробку звітів та індикаторів освіти,

а також надання і презентування провінцій і територій для освітніх міжнародних проектів та заходів (Рада міністрів освіта, Канада, 2017).

Фінансове забезпечення децентралізованої освіти Канади відбувається на основі збору податків (на майно (58,4%), місцеві ради (25%) та інші провінційні дотації (14,6%), внески федерального уряду (2%). На рівні навчального закладу – школи – учні часто беруть участь у зборі коштів через різні заходи. Федеральний уряд здійснює забезпечення підготовки персоналу, дітей членів збройних сил, ув'язнених та зареєстрованих індіанців (Waddington, 2018).

Виявлено, що за розвитку освітньої децентралізації виникають також проблеми. Так, Канада за даними ОЕСР посідає одне з провідних місць з академічних досягнень. Водночас фіксується низький результат учнів з навичок рахування та грамотності. Д. Веддінгтон (David Waddington) вбачає цю проблему не у відсутності у Канаді федерального департаменту освіти, а пропонує для її вирішення аналізувати особливості децентралізації за багатьма факторами впливу, а саме: за її складовими та особливостями функціонування (Waddington, 2018).

Акцентовано, що одним з ключових питань децентралізації освіти Канади визначено освіту корінних народів. Його розв'язання тісно пов'язано з вирішенні проблеми внутрішніх обмежень чи протиріччя децентралізації щодо корінних народів, а саме: передачу дієвих повноважень влади, що сприятиме розширенню прав і можливостей громад надавати освіту, яка є прийнятною для кожної спільноти чи школи. Наголошується, що у іншому випадку освіта залишатиметься посередньою за якістю. Вчені-вихідці з корінних народів та шкільна влада корінних націй мають застосувати відповідні стратегії змін, забезпечивши таким чином основу для місцевого контролю, і, нарешті, громади корінних націй і федеральна влада повинні знайти ключові символічні та структурні характеристики децентралізації шкіл корінних націй (Agbo, 2002).

Зроблено висновок, що політичні вимоги спонукали до змін формату функціонування влади в освіті через співпрацю центральної та місцевої влад, регулювання політики щодо врахування особливостей місцевих спільнот та їх освітніх запитів, що сприяло трансформації суспільства і децентралізації освіти. Водночас децентралізація освіти не ліквідує усі питання та проблеми, а уможливорює врахування специфіки та сприяння пошуку відповідних шляхів їх вирішення та розвитку спільнот в освітньому полі.

Ключові слова: децентралізація, освіта, багатокультурність, політика.

Література

- Agbo, S. A. (2002). Decentralization of First Nations Education in Canada: Perspectives on Ideals and Realities of Indian Control of Indian Education. *Interchange*, 33, 281–302. <https://doi.org/10.1023/A:1020945418910>
- Hay, G. C. (1980). The Community School and Decentralization. *Canadian Perspective*, 53(8), 381–384. <https://www.jstor.org/stable/30185351>
- Pirnal, S. C. (2014, January 6). Decentralization Policy of the Canadian Education System: A policy analysis. PUBL 501 Professor Korel Göymen. <http://bitly.ws/G3BX>
- Waddington, D. (2018). Canada's Decentralized Education System. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1180308.pdf>

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ СТРАТЕГІЇ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Ірина Малицька, ст.н.с.

Інститут цифровізації освіти НАПН України
м. Київ, Україна

Метою дослідження є визначення основних цифрових освітніх стратегій, які впроваджуються у системах освіти країн Європи, їх розвитку та пріоритетних напрямів.

Цифрова трансформація змінює суспільство та економіку, впливає на всі сфери повсякденного життя. Цифрова грамотність стає вимогою часу. Необхідність і важливість постійно опановувати сучасні технології, розвиваючи цифрову компетентність, здебільшого покладається на освітні заклади, вчителів, лекторів, які не тільки повинні бути обізнаними у цифровому просторі, але й швидко впроваджувати сучасні методи викладання і навчання, готуючи студентів до життя у цифрову еру. Тенденцію до впровадження онлайн- та гібридного навчання прискорила пандемія COVID-19. В Україні в умовах повномасштабної війни, яку розв'язала російська федерація, викладачі та учні були вимушені у надто обмежений час опановувати і використовувати цифрові технології для підтримки безперервності навчального процесу. Підтримка постійного удосконалення цифрових навичок громадян залежить від освітньої політики країни.